

ÇEŞİTLER

Ülkemiz incir genetik kaynakları bakımından zengin bir varyasyona sahiptir. Bu zengin varyasyon içerisinde 272 adet dişi incir, 58 adet erkek incir çeşit veya tipi İncir Araştırma İstasyonu koleksiyon bahçesinde mevcuttur. 1970-1980 yılları arasında Ülkemizin Doğu Anadolu bölgesi haricinde tüm bölgeler taranarak dişi incir grubu, 1960 'lı yıllarda ise Aydın ve çevresi taranarak erkek incir koleksiyonu oluşturulmuştur.

1-Taze çeşitler

Memleketimiz incirlerinde çeşitlilik daha çok taze yemeklik incir grubunda kendisini gösterir. Bu çeşitler içerisinde sarımsak, yeşil, mor, koyu siyahımsak, mor ve mor çizgili olmak üzere renk bakımından birbirinden ayrılanlar bulunduğu gibi şekil, tat ve aroma bakımından da çeşitler arasında büyük farklar vardır.

Taze olarak tüketilen incirlerde aranan başlıca özellikler:

- Meyvelerin düzgün şekilli olması
- Olgunlar toplanırken sapın dalda kalmaması
- Kabuğun kolay soyulması ve ağız tarafında yapışarak yırtılmaması
- Etinin güzel, sarı veya pembe-kırmızı olması
- Ne yakıcı tatlı ne de yavan denilecek şekilde az tatlı olmaması
- Raf ömrünün uzun olması
- Buruk olmaması ve çekirdeğinin az bulunmasıdır.

Taze incirlere örnek olarak Bursa Siyahı, Bardakçı, Sultan Selim, Morgüz, Yeşilgüz, Kavak, Horasan v.b. verilebilir.

2- Kurutmalık çeşitler

Ülkemiz kurutmalık incir çeşitleri ve ekolojisi açısından dünyanın en kaliteli incirlerine sahiptir. Ege bölgesinin Sarılop ve Sarı Zeybek çeşidi, Gaziantep'in Halebi çeşitleri kurutmalık çeşitlere örnek verilebilir. Sarılop çeşidi geniş ölçüde üretimi yapılan, en iyi Büyük ve Küçük Menderes havzasında yetişen, birinci sınıf standart çeşidimiz olarak kendini göstermiş ve bütün dünyaca bilinmekte olup, hiçbir incir çeşidinin kuruşu bununla boy ölçüşemez. Bu incir çeşidimiz ABD de Calimyrna adı altında California'nın Fresno bölgesinde yetiştirilmektedir.

Kurutmalık çeşitlerde aranılacak özellikler:

- Meyvenin ince kabuklu, kalın etli, kuru madde ve şekerce zengin olması
- Düzgün ve homojen kuruması
- Kuruma süresinin kısa olması
- Kuruduğu zaman kabuğu kararmayıp aksine açık renk alması
- Kabuk inceliğini muhafaza etmesi
- Meyvenin iri, yumuşak ve ballı olması
- Çekirdek miktarının az olmasıdır.

3-İlek İncirleri

Bu incir grubu *Ficus carica* L. türünün erkek kültür incirleridir. Bunlar dişi incirlerin döllenmesi amacıyla yetiştirilmektedir. Erkek incirlerin dişi incir bahçelerinde yetiştirilmesi uygun değildir, kontrolsüz bir döllenme olması sebebiyle meyve kalitesi düşmektedir. Bu nedenle ilek incirlerinin ayrı bir bahçede yetiştirilmesi uygundur. Ülkemiz ilek incirleri varyasyonu açısından da zengindir. Bunlara örnek Elma, Kıbrıslı, Hamza, Konkur, Ak ilek , Kara, Kuyucak ileği v.b. verilebilir.

İlek incirlerinde aranılacak özellikler şunlardır:

- Düzgün şekilli olmalıdır
- Bol miktarda çiçek tozu vermelidir
- Temiz ve sağlıklı olmalıdır
- Yeterli sayıda ilek arıcığı bulundurmaktadır inciri
- Boğa, ilek, ve ebe meyve doğuşları tam olmalıdır
- Olgunlaşma zamanı dölleyeceği çeşitle örtüşmelidir
- İlek arıcığından başka zararlı barındırmamalıdır .

Dalda ilek meyveleri

İlek inciri ve ilek arıçığı

Erkek incir ağacı

ÇEŞİT SEÇİMİ

Ticari amaçla incir yetiştiriciliği söz konusu olduğunda çeşit seçimi önem taşır. Çeşit veya çeşitlerin seçiminde, bahçe kurulacak yerin iklimi yetiştiricinin ve pazarının istekleri, kültürel ihtiyaçlar, üretim potansiyeli, ürünü pazarlayabilme olanakları ile ürün fiyatları gibi etmenler önemlidir. Bahçe kurutmalık veya sofralık bir çeşitten kurulabilir. Kurutmalık çeşitte en önemli sınırlayıcı faktör iklimdir. Kurutmalık çeşitleri hem taze hem de kuru olarak pazarlama olanağı vardır. Sofralık çeşitler daha az şekerli oldukları için taze olarak daha bol

miktarda tüketilebilir, ancak kuruları iyi kaliteli olmadığından yalnızca endüstride değerlendirilebilir. Bu durum meyvenin tamamının taze olarak toplanıp pazarlanmasını zorunlu kılar. Bu sebeple sofralık çeşitlerle bahçe kurarken seçilebilecek diğer bir grup, çiçek incirleri denilen bir gelişme döneminde iki ayrı ürün veren incirlerdir. Bunlarda birinci ürün emzik adı verilen bir yaşlı sürgünler üzerinde meydana gelir ve haziran ayı içerisinde olgunlaşır. İkinci ürün meyveleri ilkbaharda gelişen o yıl sürgünlerinin yaprak koltuklarında meydana gelir ve ağustos, eylül aylarında olgunlaşır. Çiçek incirlerinin haziranda olgunlaşan birinci ürün meyveleri çok iyi fiyata satılabilmektedir.

En iyi standart kurutmalık çeşitler Sarılop ve Sarı Zeybektir.

Sarılop:

Sarılop inciri (Taze ve kuru)

Sarılop kurutmalık incir çeşidinin kuru meyve renginin beyaza yakın sarı, küçük çekirdekli olması, nem oranının %22-24, şeker oranının %50-55 civarında ve ince kabuklu olması, kurutma teknolojisi ve kalite parametreleri açısından bir avantaj olarak ortaya çıkmaktadır.

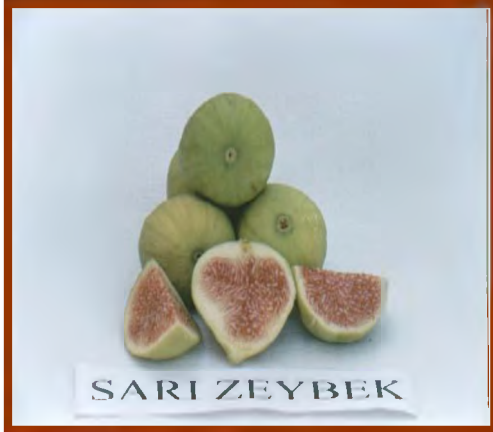
Sarılop kurutmalık incir çeşidinin iklim istekleri, sadece Aydın ve İzmir illerinin koşullarına optimum olarak uyum sağlamaktadır.

Sarılop inciri sadece bu bölgede en iyi kalitede yetiştirilmektedir. Ağaçlar 7-8 metre yükseklikte, 8-9 metre genişlikte, genç yaşta dik-yayvan, yaş ilerledikçe sarkık dallı bir taç oluşturur. Dalları seyrek, ağaç gelişme hızı orta büyüme gücü yüksektir. Üzerinde çok miktarda yumrular bulunan gövdesi vardır. Yaprakları iri ve çok derin dilimli genellikle beş parçalıdır. Birinci ürün (Yellop) meyvelerin döllenmeleri mümkün olmadığından dökülür. Nadiren birkaç tanesi partenokarpik olarak olgunlaşır.

İkinci ürün (İyilop) meyveleri esas önemli olan üründür ve mutlaka döllemesi gerekir. Bu dölleme işlemi ilekleme ile yapılır. İlekleme sırasında yapılan hatalar ve bu zamandaki aşırı sıcak, soğuk veya rüzgar gibi hava koşulları ilekleme ve döllemeyi olumsuz etkileyebilir. Meyveleri çok iyi görünüşlü, çok tatlı, hissedilir hoş kokuludur. Meyve ağırlığı ortalama 65-70 gr, meyve çapı 55-60 mm'dir. Meyve iriliği ortanın üstü irilikte yuvarlak ve basıkça şekillidir. Meyve verimi iyidir. İlk olgunlaşma temmuz sonu ağustos başında başlar, ağustos sonunda bir zirveye ulaşır ve eylül sonunda tamamlanır. Hasat süresi 40-45 gündür

Meyve kabuğu orta derecede dayanıklı olup kolay soyulur. Ancak bazen ostiole yakın kısımda bir miktar kabuk soyulmadan kalır. Taze hasatta meyve sapı dalda kalabilir. Meyve kabuğu kalınlığı ortalama 1,17-1,34 mm, kabuk rengi sarı, pulp rengi amber ile sarı arasındadır. Meyvede çekirdek orta miktarda, çekirdekler orta iriliktedir ve bin tane ağırlığı 1,205-1,317 gramdır. Meyve içi boşluğu yoktur. Ostiol açıklığı belirgindir. Meyve olgunluğu döneminde serin hava, yüksek nem ve yağışlar meyvelerde yarılmaya neden olur. Meyvelerde pH 5,1 toplam asitlik %17-19, suda çözünür madde %20-22, toplam kuru madde %23-24 ve indirgen şekerler %21 civarındadır. İyi kalitede sofralık, çok iyi kalitede standart kurutmalık bir çeşittir.

Sarı Zeybek:

Sarı Zeybek

Ortalama meyve ağırlığı 68-76 gr'dır. Meyve olgunlaşması 20 Ağustos-30 Eylül tarihleri arasında olmaktadır. Kabuğu kolay soyulur, kabuk rengi yeşilimsi sarıdır.

Son yıllarda taze incir tüketimi ve dış satımı da artış göstermektedir. Sofralık çeşitlerden başlıcaları Bursa Siyahı, Göklop, Akça, Bardakçı, Yeşilgüz, Morgüz, Beyaz Orak, Siyah Orak çeşitleridir. Bursa Siyahı çeşidinin ambalaja ve yola dayanımının iyi olması ve dış

Sarı Zeybek incir çeşidi de Sarılop gibi kurutmalık bir çeşittir. Meyve kalitesi ve özellikleri yönünden Sarılopa çok benzer. Ağaç gelişimi sık ve diktir. Ancak özellikle ana dalların kırılmaya yatkınlığı Sarılop kadar yaygınlaşmasını engellemektedir.

Meyveleri albenili, oval, çok tatlıdır. Meyve iç rengi koyu pembe. Meyve iç boşluğu yoktur.

pazarda çok iyi tutulması, Siyah Orak ve Beyaz Orak çeşitlerinin birinci ürünlerinin ilekleme gerektirmemesi ve erkenci oluşu iç ve dış pazarda geniş pazarlama olanağı bulması bakımından önemlidir.

Bursa Siyahı:

Bursa Siyahı Meyveleri

Bursa Siyahı çeşidi en yaygın Bursa yöresinde yetiştirilmektedir. Taze tüketim amacı ile üretilir. Ağacın gelişme durumu kuvvetli ve yayvandır. Yaprakları üç-beş loplu derin girintili sık tüylüdür. Yellop oluşturmaz, dölleme ihtiyacı vardır. Meyve olgunlaşması Ege Bölgesinde Ağustos başından Ekim ayı ortalarına kadar, Bursa yöresinde Eylül başından Kasım ayı ortalarına kadar devam etmektedir. Meyveleri iri, şekli yuvarlaktır. Kabuk rengi koyu mor veya morumsu siyahtır. Kabuk rengi Ege' de daha koyu ve canlı oluşmaktadır.

Meyve eti geniş ve dolgun olup, meyve içi boşluğu ya hiç olmamakta ya da bazı meyvelerde çok az bulunmaktadır. Pulp rengi koyu kırmızıdır. Meyve kısa bir boyuna sahip olup, kabuk kolay ve güzel soyulmaktadır. Kabuk yapısı dayanıklı, meyve eti sıkı dokulu, yola dayanımı iyi bir çeşittir. Ostiol açıklığı küçüktür. Kabuk üzerinde çeşide özgü çizik ve çatlaklar bulunmaz. Meyvelerde pH 4.55 , toplam asitlik % 0.18-0.19, SÇKM %17-18 , toplam kuru madde %20 ve indirgen şekerler %17.60 'dır. Bursa Siyahı meyveleri iri, gösterişli, kabuk ve iç rengi ile albenili, iyi kaliteli sofralık ve dondurulmaya uygun bir çeşittir. Taze meyvelerinin dilimlenerek %35'lik şurup içerisinde derin dondurmaya uygun olduğu da saptanmıştır.

Yeşilgüz:

Yeşilgüz

Orjini Ege Bölgesi olup, koyu yeşil kabuk rengi ve kırmızı et rengi ile albenisi olan, geç olgunlaşan, yüksek kaliteli sofralık bir çeşittir. Yaprığı beş lopludur. Uzun ve sık tüylüdür. Ağaç dik, yayvan ve orta büyüklüktedir. Yellopları olgunlaşmaz ve dölleme ihtiyacı gösterir. Olgunlaşma periyodu ağustos başı- ekim ortası olup hasat sezonu uzun sürer. Meyve ağırlığı ortalama 54-56 gr'dır. Meyve iç boşluğu küçüktür. Çekirdekleri orta iriliktir. Meyveleri tatlı ve aromatiktir. Kabuk rengi açık yeşil, beyaz beneklidir. Kolay soyulur.

Morgüz : Ege bölgesinde yaygın olan sofralık incirlerden olup, Kasım sonuna kadar taze meyve verebilen en geççi çeşittir. Hızlı büyüeyebilen, dik dallanma gösteren, yüksek ve seyrek dal yapısına sahiptir. Yaprakları beş loplu,kısa ve sık tüylüdür. Yellop meyvesi yok olup, iyiloplarda dölllenme ister. Olgunlaşma dönemi 15 Ağustos- 15 Kasım tarihleri arasındır. Meyve ağırlığı ortalama 63-72 gr'dır. Kabuk rengi alacalı mor, çizgili morumsu yeşildir. Meyve iç rengi kırmızıdır. Kabuğu kolay soyulan, hafif tatlı bir çeşittir. Meyve iç boşluğuna sahiptir. Meyvelerde çatlama ve akma görülebilir.

Morgüz

Siyah Orak

Göklop: Ağaçları geniş taç oluşturur. Dallar dikine gelişir. Yaprakları çoğunlukla geniş ve üç-beş dilimlidir. Meyveleri mutlak dölllenme isteyen İzmir tipi incirler gurubuna girer. Meyve olgunlaşması 10 ağustos- 30 eylül arasındadır. Meyveleri iri ve basık, kabuk kalın, sarımsı yeşil renktedir. Meyve eti pembe, açık kırmızı renkte ve kaliteli bir sofralık çeşittir. Çatlama ve iç çürüklüğüne duyarlıdır. Tanınmış bir çeşit olmasına rağmen, üretimi dağınık haldeki az sayıda ağaçtan öteye gidememiştir.

Bardakçı: Ağaçları kuvvetli büyür, dalları diktir. Yaprakları orta irilikte, üç parçalıdır. Meyvesi orta iri, armut şeklinde, ince kabuklu, sarımsı-yeşil renkte, belirgin damarlı, meyve iç rengi pembe-kırmızıdır. Meyve iç boşluğu yoktur. Küçük ve az çekirdeklidir. Tatlı ve kolay soyulabilen bir çeşittir. İzmir çevresinde taze olarak tüketilir. Bu yörede "Bardacık" adıyla bilinir. Olgunlaşma dönemi temmuz sonu- eylül başıdır. Orta erkencidir. Soğuğa, dona, toprak ve hava rutubetine dayanıklıdır.

Siyah Orak: Meyve iç boşluğu küçük, ostiol orta açıklıktadır. Yellop meyvelerinin döllemesine gerek yoktur. Oda koşullarında dayanma süresi çok kısadır. Derimden sonra kısa sürede (1-2 gün) tüketilmesi zorunludur.

Yaz ürünü meyveleri de döllemmeden olgunlaşırlar. Verimi ve meyve tutum oranı yüksek olmasına rağmen meyveler küçük, armudi, kalın kabukludur. Meyve iç boşluğu vardır. Görünüşleri iyi olmasına rağmen meyvelerin tadı azdır. Soğuğa, dona, toprak ve hava rutubetine dayanıklıdır. Erken olgunlaştığı için iyi fiyatla satılabilir.

Beyaz Orak:

Beyaz Orak

Turfanda yetiştiricilik bakımından önerilebilecek bir çeşit olan Beyaz Orak partenokarp olup, Ege bölgesinde özellikle Turgutlu yöresinde yaygındır. İki ürün veren bir çeşittir. Ağacın gelişme hızı orta, yarı bodur, dallanması dik ve dalları seyrek. Yaprakları 3-5 loplu ve uzun sık tüylüdür.

Yellop meyveleri 25 Mart civarında doğmaya başlar ve 15 Hazirandan itibaren olgunlaşır. Yellop meyvelerinin görünüşü iyi, tadı az, kendine özgü kokuludur.

Meyve kalitesi düşük olmakla birlikte olgunlaşma mevsimi yönünden ilgi çekicidir. Meyveler ortanın üstünde iri ve armudidir.

Beyaz orak birinci ürün yönünden Siyah Orak çeşidinden daha verimlidir. Derim 15-20 gün sürer. Yellop meyvelerinin kabuğu dayanıksız, soyulması kolaydır, ancak derimde sap genellikle dalda kalır. Meyve kabuğu sarımsı yeşil, meyve eti açık pembe. Meyvelerde çekirdekler az, orta iriliktir. Meyve içi boşluğu orta, ostiol hafif açıktır. Yellop meyveleri partenokarpiktir, yani dölleme olmadan olgunlaşırlar. Oda koşullarında derimden sonra 1-2 gün içinde tüketilmeleri gerekir, dayanma süresi çok kısadır.

Yaz ürünü meyveleri olgunlaşmaları için döllemeye gereksinim duyarlar. Meyve verimi yüksektir. Sürgün başına ortalama meyve sayısı 3-5 adettir. Meyve tutum oranı yüksektir. Meyvelerde ilk olgunluk Temmuz sonunda görülür. Derim süresi 40-45 gündür. Meyve kabuğu dayanıklıdır, kolay soyulur, sap genellikle dalda kalır. Kabuk rengi sarımsı

yeşil, meyve eti açık pembe. Meyve içi boşluğu orta, ostiol açıktır. Yaz ürünü meyvelerinin tadı azdır.

İNCİR ÇEŞİT ALBÜMÜ

KURUTMALIK ÇEŞİTLER

1029 Sarılop

1029 Sarılop

1029 Sarılop

1098 Sarı Zeybek

1098 Sarı Zeybek

1029 Sarılop

SOFRALIK ÇEŞİTLER

237 Bursa Siyahı

237 Bursa Siyahı

Bardakçı

Beyaz Orak

Beyaz Güz

Siyah Orak

Bektaşı

Morgüz

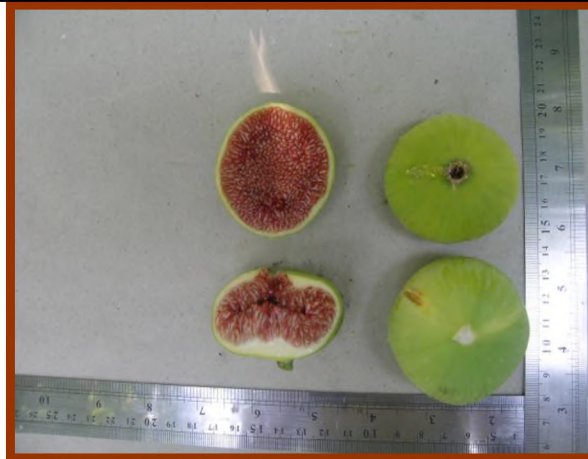
208 Siyah İncir

708 Darpak

1001 Göklop

1008 Yeşilgüz

Sultan Selim

Sultan Selim

1119 Fethiye Kaya

1119 Fethiye Kaya

Akça

Akça

705

Karayaprak

Morgüz

1099

Patlıcan

Beyaz Orak